

Raadsvoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	4
Onderwerp:	Inwonersinitiatief herinrichting Wethouder Prinsstraat
Datum:	12 maart 2024
Portefeuillehouder:	Ruud van Leeuwen
Decosnummer:	1744
Informant:	M. Dijkman m.dijkman@dalfsen.nl (0529) 488 313

Voorstel:

1. Het inwonersinitiatief Herinrichting Wethouder Prinsstraat te Nieuwleusen verder voor te bereiden en uit te voeren;
2. Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 395.000,- voor het voorbereiden en uitvoeren van deze maatregelen;
3. De begroting te wijzigen via de derde begrotingswijziging 2024.

Inleiding:

De Wethouder Prinsstraat in Nieuwleusen is aan verbetering toe. De inrichting dateert uit de jaren 50. De straat kenmerkt zich nog door de oude betonklinkers. Vergelijkbare naastgelegen straten zoals de Wethouder Nijboerstraat en het Oosterveen zijn in de loop der jaren gerenoveerd. Circa 20 jaar geleden zijn de bomen (Amerikaanse eiken) om en om gedund. De overblijvende bomen zijn (met meer ruimte om te groeien) uitgegroeid tot enorme exemplaren van de 1^e orde grootte. De bomen zorgden voor steeds meer overlast zowel boven- als ondergronds. Zodanig dat ze voor de leefbaarheid van de straat eigenlijk niet meer te handhaven waren. Het wortelgestel heeft plaatselijk de aanwezige kabels en leidingen als ook het straatwerk behoorlijk aangetast. Daarmee is er een opgave ontstaan voor de verschillende boven- en ondergrondse disciplines in het openbaar gebied.

Al vele jaren wordt er door de bewoners van de Wethouder Prinsstraat in Nieuwleusen overlast ervaren. Deze overlast is het gevolg van de huidige inrichting van bomen, straatwerk en riolering. Bewoners hebben zich actief georganiseerd in een werkgroep. Via deze weg hebben ze de ervaren overlast bespreekbaar gemaakt bij de gemeente. Dit heeft geleid tot kap van de 7 Amerikaanse eiken begin 2023. Eén van de uitwerkingen van de werkgroep is een enquête (bijlage 1). De uitkomsten van deze vragenlijst geven een duidelijk eerste beeld van de situatie in de straat. Inwoners ervaren niet alleen overlast in de openbare ruimte met betrekking tot het groen, bestrating en parkeren, maar ook inpandig door het onvoldoende functioneren van de riolering wat leidt tot vervelende ongewenste situaties bij de mensen thuis.

Naast de opgaven voor grijs en groen zijn er aangrenzende opgaven voor klimaat, verkeer, verlichting en afkoppeling van hemelwater te realiseren. Het college ziet hiermee een grote koppelkans om meerdere doelstellingen in één keer te realiseren en invulling te geven aan gemeentelijke ambities op deze onderwerpen.

Argumenten:

1.1 Er liggen koppelkansen met andere opgaven

Vanuit beheer en onderhoud liggen de volgende opgaven voor:

- De bomen waren te groot voor de omgeving en gaven serieuze overlast. Duurzame herplant is noodzakelijk;
- De bestrating is verouderd met slijtage, verzakkingen en opdruk door boomwortels als gevolg;
- Groot onderhoud aan de huisaansluitingen van de riolering is nodig.

Naast deze aanleiding vanuit beheer en onderhoud zijn er tevens koppelkansen op het gebied van klimaatbestendigheid, verbeteren van de uitstraling en inrichting, realisatie van klimaatadaptieve maatregelen, rekening houden met zonnepanelen en participatie van de bewoners.

Bewonersparticipatie zal een grote rol spelen bij de herinrichting van de straat. De ervaringen die wij hebben opgedaan bij een eerder project: de Westerhof, komen hierbij goed van pas.

1.2 Klimaatadaptatie

De Wethouder Prinsstraat kent nog een gemengd rioolstelsel. Met een boven- en ondergrondse herinrichting worden er kansen geboden voor een andere inrichting, namelijk splitsing. Hiermee wordt bijgedragen aan gemeentelijke klimaatdoelstellingen zoals het tegengaan van wateroverlast, afkoppelen van schoon hemelwater en het klimaatrobuust inrichten van de leefomgeving. De bewoners zijn actief meegenomen en gestimuleerd om ook op eigen terrein zoveel mogelijk af te koppelen conform het gemeentelijk beleid.

1.3 Biodiversiteit

De oude bomen hadden met hun enorme kroonvolumes een grote plaatselijke bijdrage aan schaduwwerking, verdamping/verkoeling, CO₂ vastlegging, beleving etc. Helaas was er geen sprake van de juiste boom op de juiste plek. Met een nieuwe inrichting worden er nieuwe kansen geboden om bomen voor de toekomst terug te planten. Bomen die een grotere bijdrage kunnen leveren aan de lokale biodiversiteit. Er is consensus in de wijk voor toepassing van meerdere soorten. Een diversiteit aan nieuwe bomen kan met een meer biodiverse onderbegroeiing de aansluiting vormen op het groen aan de Wethouder van Den Berglaan. Met kleine aanpassingen in het beheer kan er een ecoverbinding naar de rand van de kern gerealiseerd worden. Door de juiste bomen op de juiste plaats met de juiste groeiplaats te realiseren, dragen we bij aan een biodiverse en klimaatbestendige

leefomgeving. Dit mét aandacht voor de aanwezigheid van bestaande en nieuw te realiseren zonnepanelen op de woningen aan de noordzijde van de straat.

1.4 De concept herinrichting van de straat is in samenspraak met de aanwonenden tot stand gekomen

De bewoners zijn al lange tijd in gesprek met de gemeente. Ze zijn vertegenwoordigd in een werkgroep en hebben zich zeer constructief opgesteld. Eén van de resultaten is de genoemde enquête, een initiatief uit de buurt zelf. In september 2023 heeft er een bewonersavond plaatsgevonden in De Spil in Nieuwleusen. Tijdens deze bijeenkomst is er een eerste concept schetsontwerp getoond op basis waarvan de bewoners met elkaar en de gemeente in gesprek gegaan zijn. Dit is uitgevoerd aan de hand van drie tafels. Een blauwe- (klimaatadaptatie en riolering), een grijze- (civiel en parkeren/verkeer) en een groene tafel (openbaar groen en biodiversiteit). De avond is door alle aanwezigen als erg positief ervaren. De input heeft bijgedragen aan nadere beeldvorming over het concept en de daarbij horende kosten.

1.5 Aanhaken op de Visie Burg. Backxlaan

De Wethouder Prinsstraat sluit aan oostzijde aan op de Wethouder Nijboerstraat en aan de westzijde op de Burg. Backxlaan. Beide aansluitingen worden getoetst aan verkeerstechnisch beleid. Voor de aansluiting op de Burg. Backxlaan geldt daarnaast dat er gekeken wordt naar uniformiteit vanuit de recent vastgestelde Toekomstvisie Burg. Backxlaan en het daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma.

2.1 Aanvullend benodigd budget bedraagt €395.000,-

In de kostenraming is rekening gehouden met een volledige reconstructie van alle aanwezige kapitaalgoederen van de openbare ruimte en het toekomstbestendig en klimaatadaptief inrichten. Bij het beschikbare krediet is rekening gehouden met bijdragen vanuit het Gemeentelijk RioleringsPlan, uitgestelde maatregelen van de vervanging van verlichting en impuls gelden vanuit RIVUS. Bij deze impuls gelden gaat het om een financiële bijdrage aan gemeentelijke plannen in bestaand stedelijk gebied, waarbij klimaatadaptieve maatregelen worden ingezet om wateroverlast tegen te gaan. Als uw raad instemt met dit voorstel wordt het proces verder opgepakt van schetsontwerp richting uitvoering. Een onderdeel van dit proces is een meervoudig onderhandse aanbesteding. De organisatiekosten zijn mee begroot in het budget.

Door het totaalbedrag inclusief organisatiekosten af te schrijven tegenover de voorgestelde termijnen, resulteert dit in een jaarlijks afschrijving van € 10.716. Deze afschrijvingstermijnen variëren per kapitaalgoederen van 25 tot 40 jaar. Voor een verdere beargumentering van beslispunt 2 en 3 verwijzen wij naar de paragraaf 'financiële consequenties' in dit voorstel.

Kanttekeningen en risico's

Op maatschappelijk vlak ontstaat het risico dat inwoners zich aan het lijntje gehouden voelen bij een besluit dat afbreuk doet aan dit raadsvoorstel. De situaties zoals beschreven onder het kopje 'alternatieven' kunnen gaan spelen.

Alternatieven:

1. De reconstructie van de straat niet uitvoeren en alleen noodzakelijk onderhoud uitvoeren

Met de keuze voor dit alternatief, wordt er feitelijk niet gekozen. De opgaven blijven liggen en enkel langer uitgesteld. De daadwerkelijke kosten blijven staan voor de nabije toekomst.

2. In plaats van een algehele reconstructie kiezen voor een versoberde uitvoering zonder aandacht voor klimaatadaptieve opgaven.

Dit alternatief maakt dat de situatie na de werkzaamheden weer als "schoon, heel en veilig" beoordeeld kan worden. Het gaat echter voorbij aan intern vastgesteld beleid én ambities die de gemeente Dalfsen gesteld heeft op zaken als biodiversiteit en klimaatadaptatie. Ook gaat het voorbij aan de wensen van de bewoners om een eigen bijdrage aan gestelde opgaven te leveren door gebruik te maken van de gemeentelijke afkoppelsubsidie hemelwater.

Duurzaamheid:

Voor de herinrichting van de Wethouder Prinsstraat zijn de duurzaamheidsambities van de gemeente Dalfsen meegenomen in het ontwerp. Bij de uitwerking van het ontwerp zijn de volgende onderwerpen meegenomen:

- Toepassen van duurzame materialen (materialen waarin 50% van het betongranulaat wordt toegepast in nieuwe betonproducten, refererend aan Barometer Duurzaam Terreinbeheer niveau goud).
- Toepassing van betonproducten met cementloos beton.
- Toepassen van energiezuinige LED-verlichting.
- Het vergroten van de opbrengst van zonnepanelen door bomen aan de zuidzijde van de straat te situeren.
- Lokale kracht en leefbaarheid door inwonerparticipatie, versterken van de sociale cohesie (bewoners onderling) en afstemmen met de verschillende stakeholders zoals Vechthorst.

Financiële consequenties:

De totale omvang van het project bedraagt € 544.000. Als baten ontvangen we impuls gelden klimaatbestendigheid van € 26.000. De uitgaven voor riolering en verlichting worden betaald uit de bestaande budgetten. Daarmee is er een beschikbaar budget van € 149.000. Dit resulteert in een benodigd budget incl. organisatiekosten van € 395.000. Voor groen, verharding en klimaat geldt dat er geen vervangingskredieten beschikbaar zijn. De structurele (kapitaals-)lasten van het krediet bedragen, vanaf 2025, € 10.716.

Het bedrag van het krediet is exclusief BTW maar inclusief voorbereidingskosten, kosten van de eigen organisatie en kosten voor uitvoering en nazorg.

Projectkosten	Beschikbaar budget	benodigd budget incl. org kosten	Termijnen	Indicatief / € jaar begr.
Groen	€ -	€ 39.600	25	€ 1.584
Verharding	€ -	€ 269.600	40	€ 6.740
Afkoppeling	€ -	€ 59.800	25	€ 2.392
Verlichting	€ 26.000	€ -		
Riolering	€ 97.000 +	€ -		
	€ 123.000			
Impuls gelden subsidie	€ 26.000 +	€ 26.000		
€ 544.000	€ 149.000	€ 395.000		€ 10.716

Communicatie:

De huidige communicatie verloopt voornamelijk via de werkgroep. Dit werkt goed en kan in het vervolgtraject doorgezet worden. Bij vaststelling van deze nota worden in het vervolgproces richting uitvoering belangrijke keuzes / mededelingen alle stakeholders weer persoonlijk betrokken. Hierbij is ook de Vechthorst als woningbouwvereniging een belangrijke partner. Tijdens de uitvoering van het werk is het belangrijk dat er aandacht is voor bereikbaarheid en fasering. Afhankelijk van de fase zal een grotere groep geïnformeerd worden (denk aan de aansluiting met de Burg. Backxlaan en Weth. Van den Berglaan). Omgevingsmanagement vormt een beoordelingscriterium in de uitvraag naar inschrijvers voor de opdracht.

Vervolg:

Bij het beschikbaar komen van krediet kunnen de gewenste vervolgstappen (ontwerpfase, voorbereidingsfase, uitvoeringsfase, nazorg) gezet worden. Het streven is om 2025 de uitvoering te kunnen starten.

Bijlagen:

Bijlage 1 Enquête/analyse overlast bewoners Wethouder Prinsstraat
Bijlage 2 Overzicht begrotingswijzigingen – jaar 2024

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/alg. directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 maart 2024, nummer 1744;

overwegende dat;

- De huidige inrichting aan de Wethouder Prinsstraat toe is aan verbetering;
- Het concept voor verbetering integraal en in afstemming met bewoners tot stand is gekomen;
- De nieuwe inrichting invulling geeft aan de ambities op het vlak van duurzaamheid-, klimaat- en biodiversiteitsbeleid.

b e s l u i t :

1. Het inwonersinitiatief Herinrichting Wethouder Prinsstraat te Nieuwleusen verder voor te bereiden en uit te voeren;
2. Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 395.000,- voor het voorbereiden en uitvoeren van deze maatregelen;
3. De begroting te wijzigen via de derde begrotingswijziging 2024.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 22 april 2024.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater LLB